

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové, soudce JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **N. V. H.,** zastoupen Mgr. Tomášem Verčimákem, advokátem se sídlem 28. října 1001/3, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 5. 2021, OAM-8/ZA-ZA11-HA13-2021, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 28. 4. 2022, č. j. 60 Az 69/2021 - 47,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 28. 4. 2022, č. j. 60 Az 69/2021 - 47, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím ze dne 6. 5. 2021 č. j. OAM-8/ZA-ZA11-HA13-2021 (dále jen „napadené rozhodnutí“), žalovaný neudělil žalobci azyl podle § 12, § 13, § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“) a doplňkovou ochranu. Pro existenci důvodů podle § 15a zákona o azylu mu nebylo možné mezinárodní ochranu udělit z důvodu spáchání „vážného zločinu“ ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, který tkví v trestné činnosti žalobce, za niž byl odsouzen.

[2] Žalobce do České republiky přicestoval z Vietnamu v roce 1997, má zde partnerku a nezletilou dceru (obě disponují povolením k trvalému pobytu). Měl povolení k pobytu, které mu však správní orgány zrušily z důvodu odsouzení pro dílem pokus (pomoc), dílem

dokonanou, dílem nedokonanou (pokus ve formě pomoci) trestnou činnost související s neoprávněnou výrobou a jiným nakládáním s omamnými a psychotropními látkami.

[3] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou podanou u Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), který ji napadeným rozsudkem jako nedůvodnou zamítl. Závěry žalovaného z hlediska posouzení existence „vážného zločinu“ ve smyslu § 15a zákona o azylu shledal správnými a zákonnými. Taktéž konstatoval, že žalovaný vycházel z dostatečně zjištěného skutkového stavu a postupoval procesně správně. Rozhodnutí tedy bylo plně přezkoumatelné a v souladu se zákonem.

II. Obsah kasační stížnosti

[4] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[5] Stěžovatel předně vytýkal krajskému soudu nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku; soud se totiž nijak nevypořádal s navrhovaným důkazem – jeho výpovědí, kterou chtěl podat soudu. Soud rovněž neuvedl, proč shledal žalobní body nedůvodnými

[6] Dále navrhoval, že již v průběhu posuzovaní naplnění podmínek pro udělení mezinárodní ochrany se měli žalovaný a krajský soud zabývat principem *non-refoulement.* Za nedostatečný považoval skutkový stav zjištěný žalovaným, jelikož vycházel z neúplných informací. Nadto nesouhlasil s právním posouzením jeho nároku na mezinárodní ochranu.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[7] Kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou a jedná se o kasační stížnost, která je ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná.

[8] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, je její přijatelnost. Kasační stížnost je podle § 104a s. ř. s. přijatelná tehdy, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Následně se tedy Nejvyšší správní soud zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[9] Vymezením neurčitého právního pojmu „*podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele*“ se již Nejvyšší správní soud zabýval při výkladu § 104a s. ř. s. ve znění účinném do 31. 3. 2021 (viz usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, č. 933/2006 Sb. NSS). Novelou soudního řádu správního provedenou zákonem č. 77/2021 Sb. (s účinností od 1. 4. 2021) byl rozšířen okruh případů, při jejichž přezkumu Nejvyšší správní soud posuzuje přijatelnost kasační stížnosti. Nově se nejedná jen o *věci azylu*, resp. o *věci mezinárodní ochrany*, nýbrž o všechny *věci, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce*. Tato změna nezakládá žádný rozumný důvod měnit kritéria

přijatelnosti kasační stížnosti (shodně již zmínka v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 6. 2021, č. j. 1 As 124/2021-28 nebo ze dne 11. 6. 2021, č. j. 10 As 154/2021-23). Při rozhodování o (ne)přijatelnosti kasační stížnosti proto Nejvyšší správní soud i nadále vychází z ustálených kritérií, jež pramení ze závěrů usnesení č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, v němž dovodil, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; 4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[10] Do kategorie zásadních pochybení krajského soudu spadají i vady rozhodnutí, k nimž by musel Nejvyšší správní soud přihlédnout z úřední povinnosti (tzn. zmatečnost řízení před soudem, nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí pro nesrozumitelnost či nedostatek důvodů, nebo jiná vada řízení, která mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí o věci samé, viz k tomu např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2007, č. j. 2 Azs 137/2006-67). Právě takového pochybení se soud dopustil i v nyní projednávané věci, neboť se v napadeném rozsudku nijak nevypořádal s navrhovaným důkazem - výpovědí stěžovatele. Kasační stížnost je proto přijatelná a rovněž důvodná.

[11] Nejprve se soud zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku, k níž je případně povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.). Vlastní přezkum rozhodnutí krajského soudu je totiž možný pouze za předpokladu, že splňuje kritéria přezkoumatelnosti, tedy, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je založené na dostatku relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč soud rozhodl tak, jak je uvedeno v jeho výroku. Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je dána především tehdy, založil-li soud rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS), nebo pokud zcela opomenul vypořádat některou z námitek uplatněných v žalobě (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2007, č. j. 3 As 4/2007-58, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, č. 787/2006 Sb. NSS, či ze dne 8. 4. 2004, č. j. 2 Afs 203/2016-51).

[12] Stěžovatel spatřoval nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku ve skutečnosti, že krajský soud nijak nereagoval na důkazní návrh uvedený v žalobě a zopakovaný také v replice a triplice.

[13] Podle § 52 odst. 1 s. ř. s. „[s]*oud rozhodne, které z navržených důkazů provede, a může provést i důkazy jiné*“.

[14] Jedním ze základních projevů práva na spravedlivý proces je právo účastníka v řízení před soudem navrhnout důkazy, být slyšen a vyjádřit se ke všem relevantním skutečnostem. Účastník tedy může navrhnout zejména důkazy, jejichž provedení pro zjištění (prokázání) svých tvrzení pokládá za potřebné; tomuto procesnímu právu účastníka odpovídá povinnost soudu nejen o vznesených návrzích (včetně návrhů

důkazních) rozhodnout, ale také pokud jim nevyhoví, ve svém rozhodnutí vyložit proč, z jakých důvodů (zpravidla ve vztahu k hmotněprávním předpisům, které aplikoval a právním závěrům, k nimž na skutkovém základě věci dospěl) navržené důkazy neprovedl, resp. pro základ svých skutkových zjištění je nepřevzal (viz nález Ústavního soudu ze dne 16. 2. 1995, sp. zn. III. ÚS 61/94).

[15] Obdobné závěry opakovaně vyslovil i Nejvyšší správní soud. Vychází z toho, že podle zásad zdůrazněných v § 52 s. ř. s. správní soud sám rozhodne, které z navržených důkazů provede a rovněž může provést i důkazy jiné. Při rozhodování pak vychází jak z důkazů provedených správními orgány, tak z důkazů, které provedl sám; tyto důkazy zhodnotí podle zásady volného hodnocení důkazů, tedy každý jednotlivě a všechny v jejich souhrnu a vzájemné souvislosti s důkazy provedenými v řízení před správním orgánem. Ve svém rozhodnutí vyjde ze skutkového a právního stavu takto zjištěného. Jestliže soud o některém z navržených důkazů nerozhodne či se jím při postupu podle zásad volného hodnocení důkazů nezabývá (aniž by vyložil proč), jedná se o tzv. opomenutý důkaz (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2005, č. j. 5 Afs 147/2004-89, ze dne 1. 4. 2008, č. j. 9 Azs 15/2008-108).

[16] Správní soud má tedy povinnost řádně zdůvodnit, proč důkazy případně neprovedl (viz rozsudek ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 61/2008-98). Ze spisu krajského soudu vyplývá, že stěžovatel navrhl soudu provedení svého výslechu. Soud na tento návrh nijak nereagoval; nenařídil jednání, ve kterém by se stěžovatel mohl vyjádřit a přednést svůj náhled na řízení, ani však nezdůvodnil, proč tak neučinil. Uvedené platí o to více, že stěžovatel zdůrazňoval, že chtěl před soudem přednést své konkrétní obavy z dvojího trestání, které mají reálný základ.

[17] Krajský soud tento důkaz neprovedl, rozhodoval totiž ve věci bez jednání. Také v odůvodnění napadeného rozsudku se s tímto důkazním návrhem nijak nevypořádal a nezdůvodnil, proč jej neprovedl, či proč jej považuje za nadbytečný.

[18] Kasační soud tedy dospěl k závěru, že krajský soud se v procesu dokazování dopustil pochybení, jelikož řádně navržený důkaz opomněl provést, resp. rozhodnout o jeho neprovedení a tento postup odůvodnit. Napadené rozhodnutí tedy krajský soud zatížil vadou nepřezkoumatelnosti [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

[19] V dalším řízení krajský soud opětovně uváží o důkazním návrhu stěžovatele. Zváží potřebu jeho provedení pro posouzení a rozhodnutí této věci vzhledem k tvrzení stěžovatele, jež v řízení uplatňuje. Za předpokladu, že z navrženého důkazu hodlá krajský soud činit jakákoliv skutková zjištění, je povinen tento důkaz nejprve provést při jednání, které za tím účelem nařídí. Neshledá-li provedení navrženého důkazu pro posouzení věci potřebným, důvod tohoto svého postupu řádně vyloží v novém rozsudku takovým způsobem, aby bylo beze všech pochyb zjevné, že vypořádal veškeré stěžovatelem navržené důkazy a žádný z nich neopomněl.

[20] Dalšími stížnostními námitkami se z právě uvedených důvodů Nejvyšší správní soud zabývat nemohl, neboť dospěl-li k závěru, že řízení před krajským soudem bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, nebylo

možné usuzovat na důvodnost či nedůvodnost námitek ve vztahu k takovému rozhodnutí, jestliže výsledkem bezvadného procesu by mohlo být rozhodnutí jiné.

IV. Závěr a náklady řízení

[21] Na základě výše uvedených skutečností Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení podle § 110 odst. 1 části věty první před středníkem s. ř. s. V něm je soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[22] V novém rozhodnutí krajský soud rozhodne rovněž o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 věta první s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. října 2022

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu